

Self-management

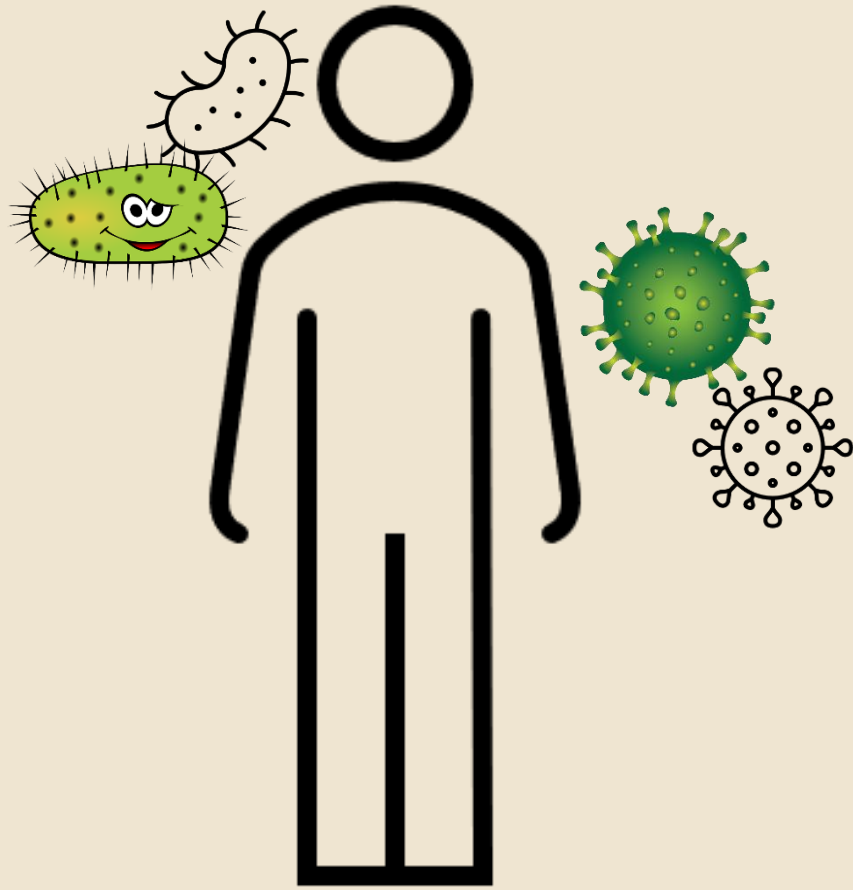
Et paradigmeskifte i håndtering af kronisk sygdom

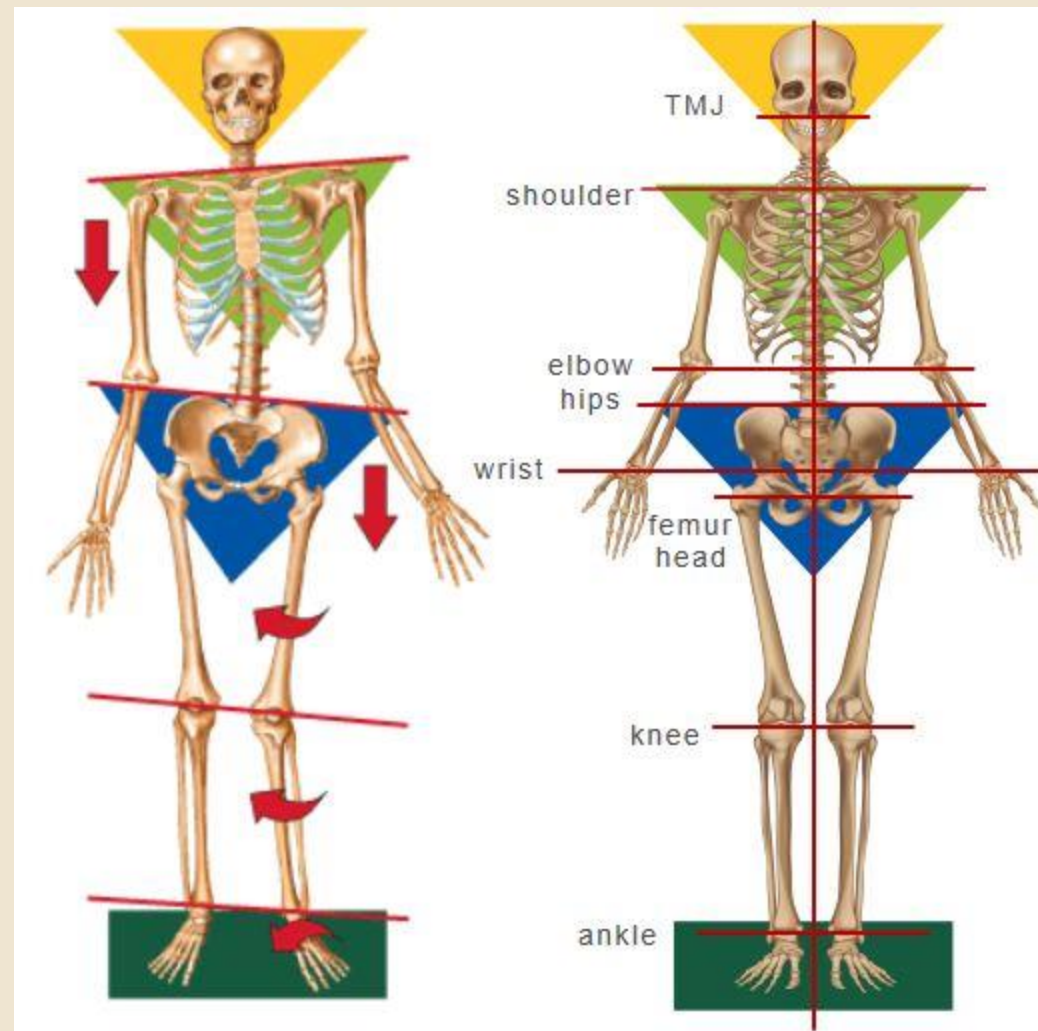
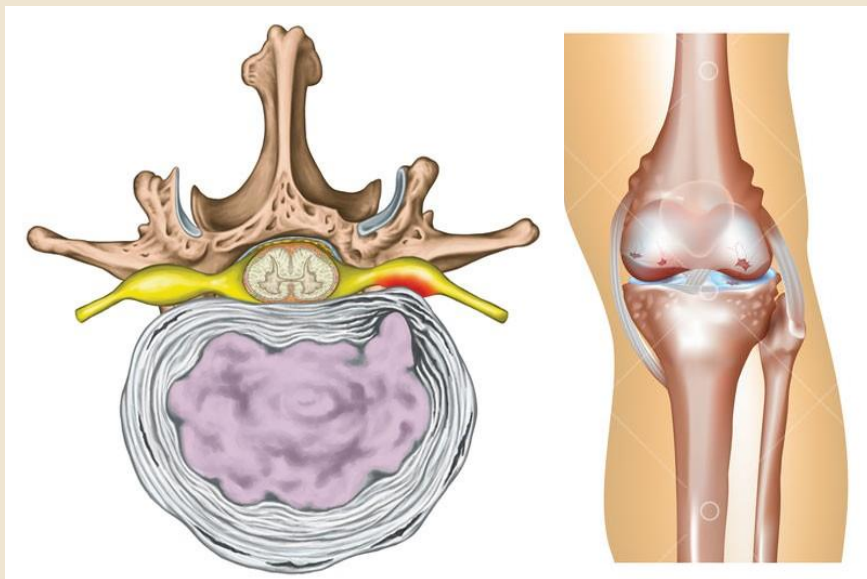
Alice Kongsted

Professor, Center for Sundhed i Muskler og Led, SDU

Seniorforsker, Kiropraktorernes Videncenter, Odense

Traditionel biomedicinsk tilgang

Diagnose

Behandling

Rask

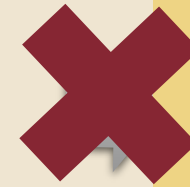
"Godt helbred" med kronisk sygdom

Diagnose

Behandling

"Health is the ability to
adapt and to
self-manage"

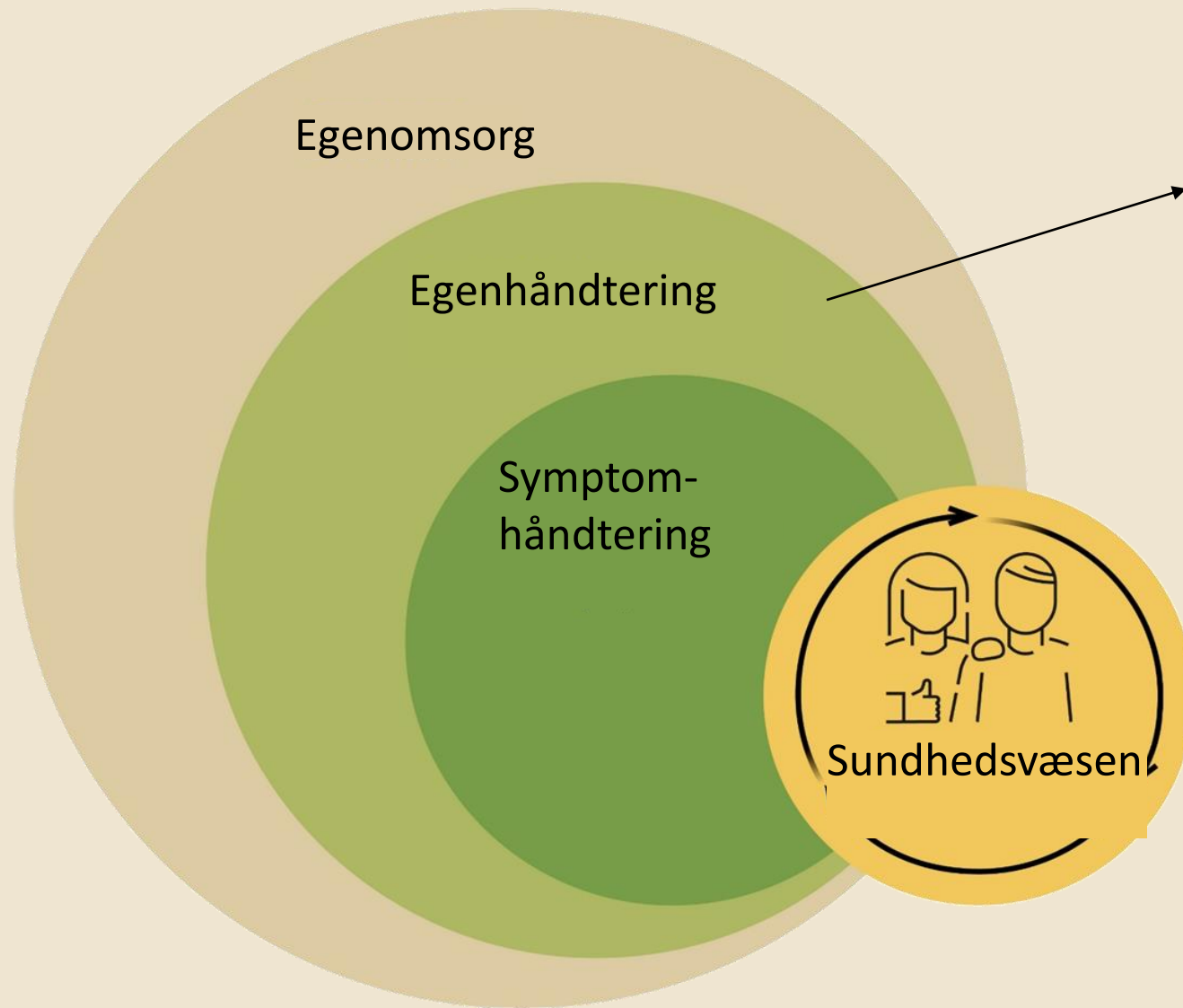
(Huber 2011)

Kan tilpasse sig
og håndtere

1

Succes

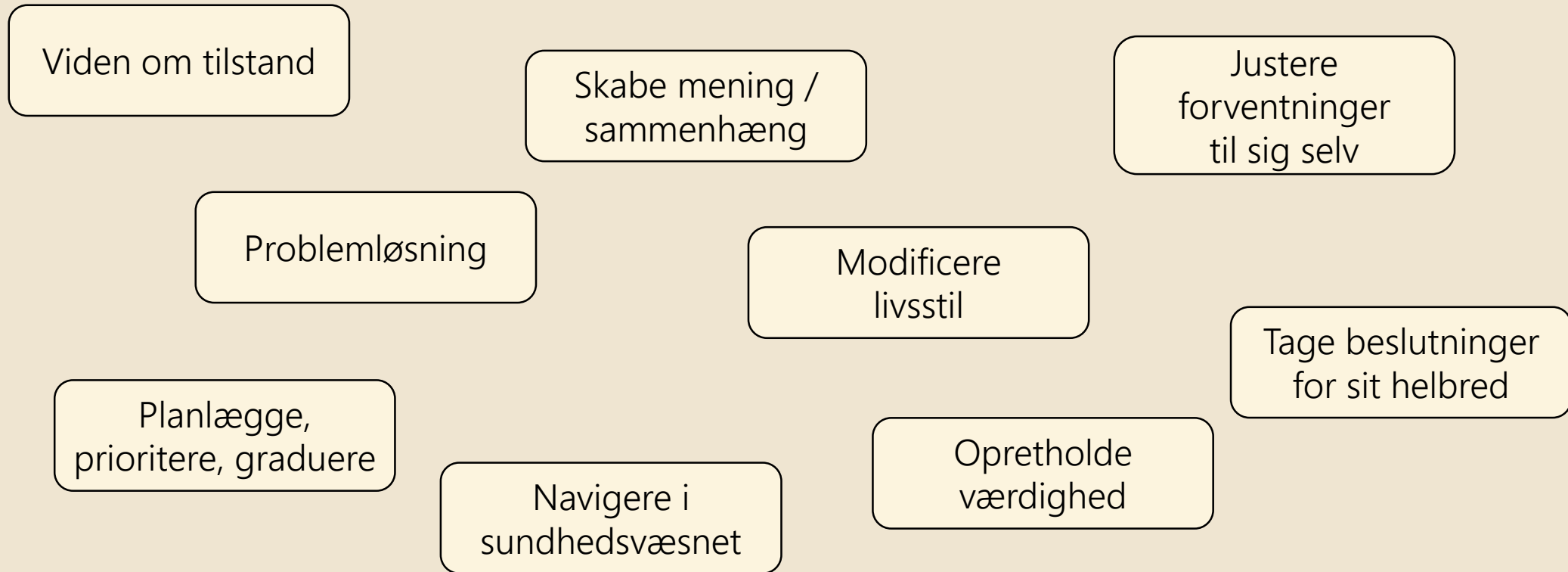
At bidrage til menneskers
fastholdelse af et indholdsrigt liv
trods bagvedliggende sygdom

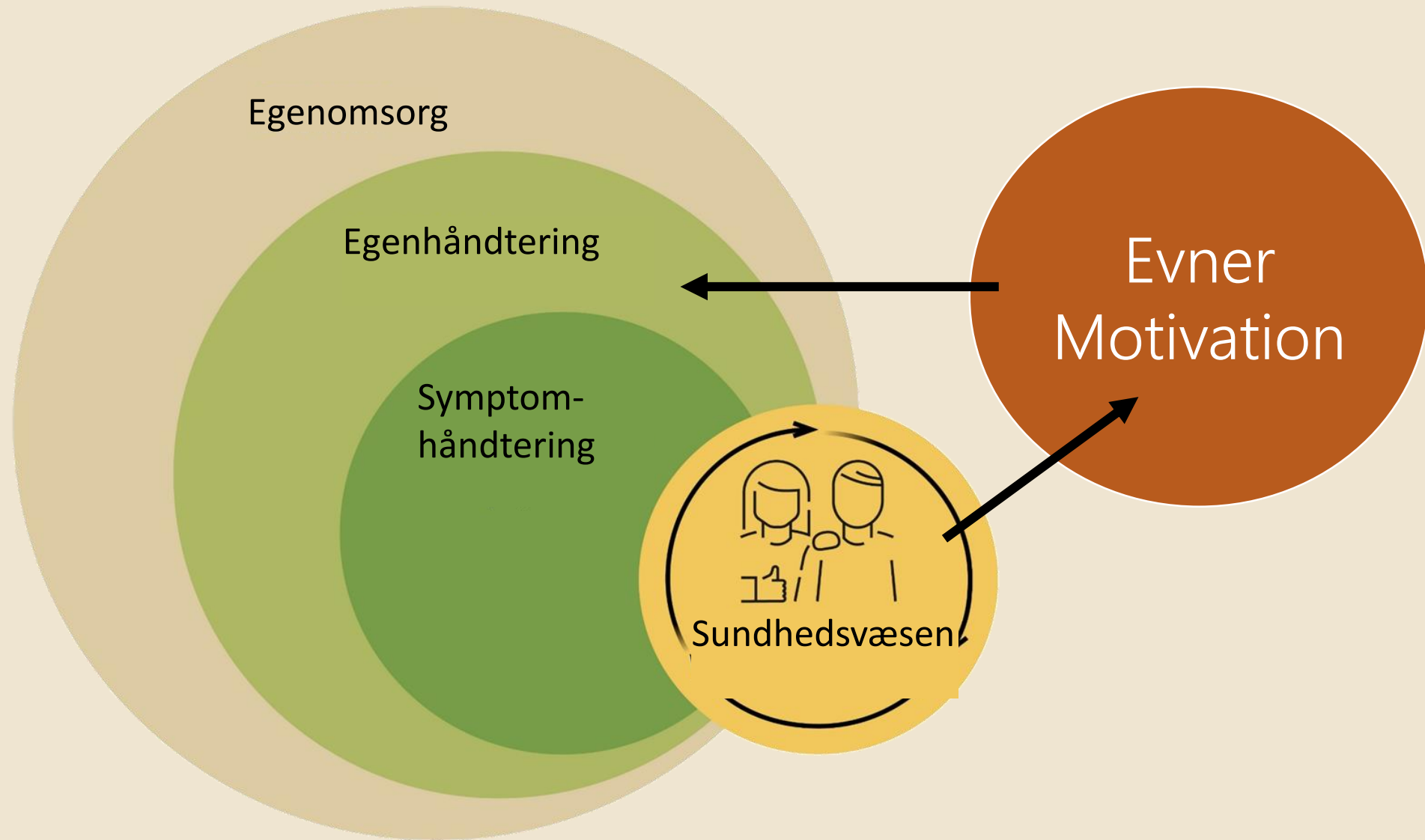
En process hvor individet, sammen med familie, samfund og sundhedsprofessionelle, er engageret i at håndtere alle aspekter af kronisk sygdom

Baseret på: Thorne 2003 / Lorig & Holman 2003 / Wilkison & Whitehead 2009 / Schulman-Green 2012

Hvad kræver egenhåndtering

Nye mål kræver nye indsatser

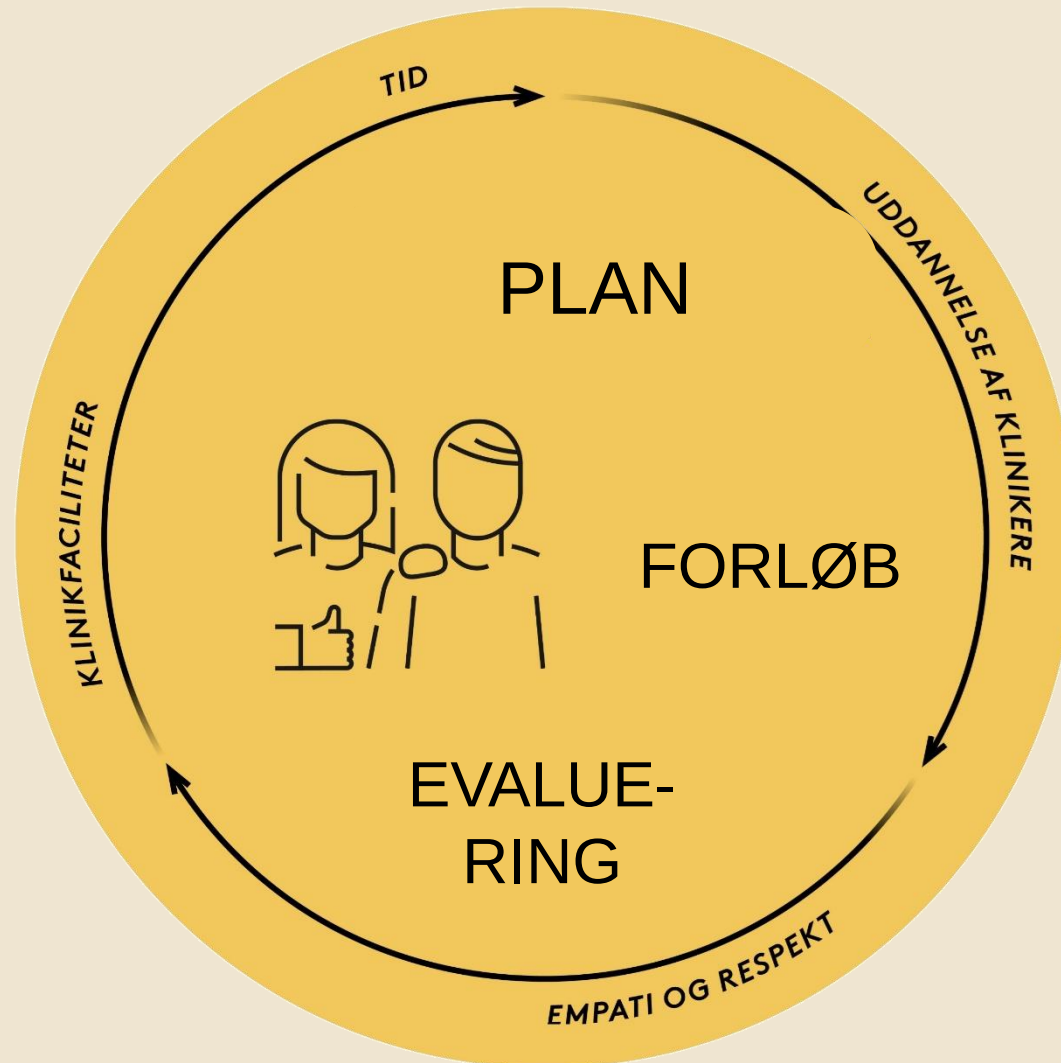

2

Egenhåndtering er ikke
at være overladt til sig selv

men en proces som klinikerne understøtter

Nye mål kræver nye indsatser

- Værdibaseret målsætning
- Fælles beslutningstagen
- Viden
- Problemløsning
- Håndteringsværktøjer
- Evaluering tilpasset mål

Værdibaseret målsætning

Fra "Hvad er der i vejen med dig?" til "Hvad er vigtigt for dig?"

Øger deltagelse

Forbedrer 'outcomes' i astma,
KOL, diabetes, smerter (?)

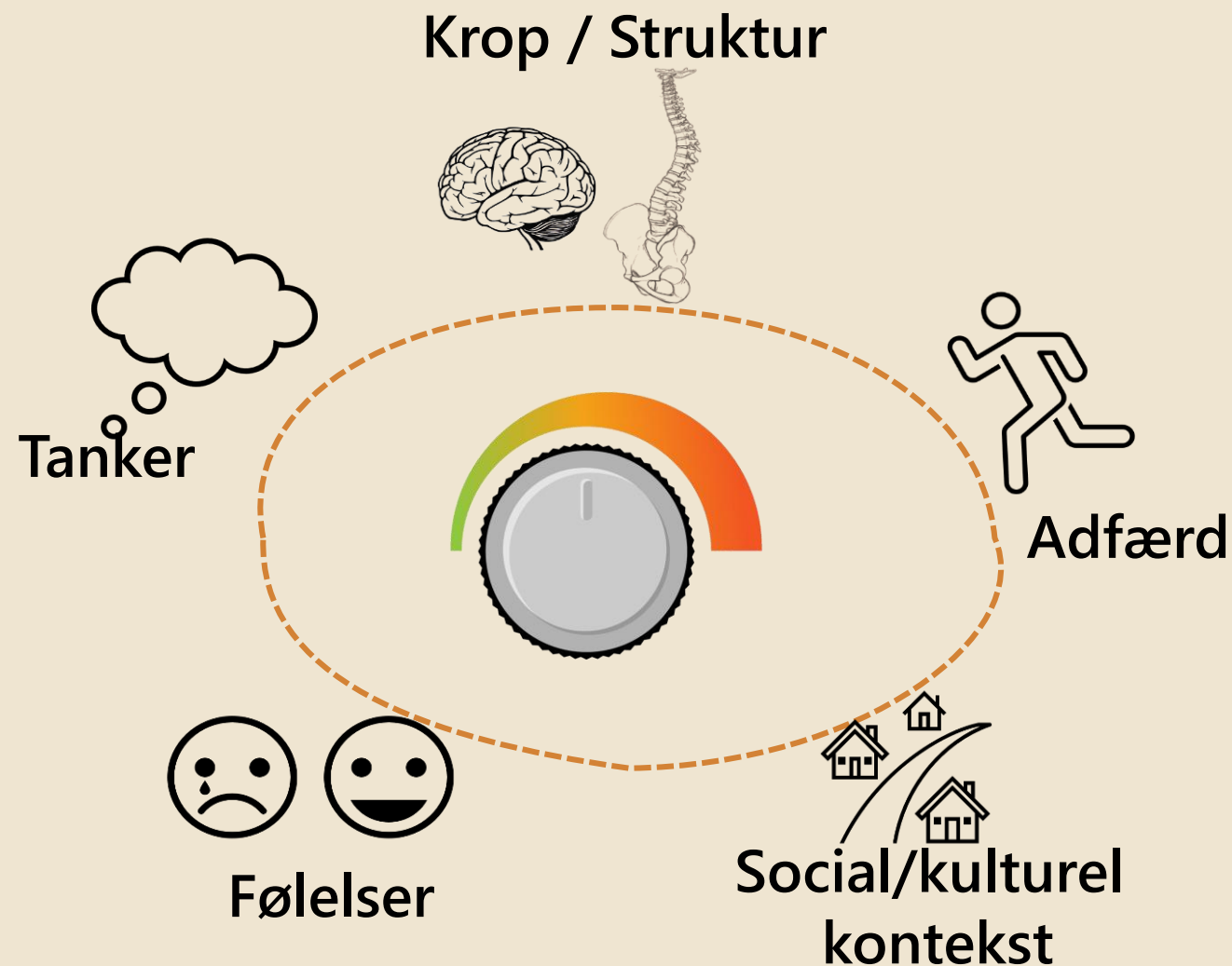
Svært og tidskrævende

- Hvad har værdi?
- Hvad er den konkrete hindring for det?
- Hvad er realistisk?

Viden der giver mening og handlemulighed

- Brugbar forståelse for tilstanden
- Kendskab til ressourcer

=> Evne til at handle i kontekst

Problemløsning

Traditionelt fokus for
øvelsesterapi

- Udførelse
- Muskelaktivering
- Biomekanik

Understøttet egenhåndtering
Klinikerens

- guider på passende niveau
- peger på alternative strategier
- motiverer til selvstændigt initiativ

Korrektion

Klinikerens anviser
løsning

Støtte og ros

Tro på egne evner
og dømmekraft

Individuelle valg

3

Øget egenhåndtering
er en adfærdsændring,
der kan hjælpes på vej

Sætte værdibaserede mål

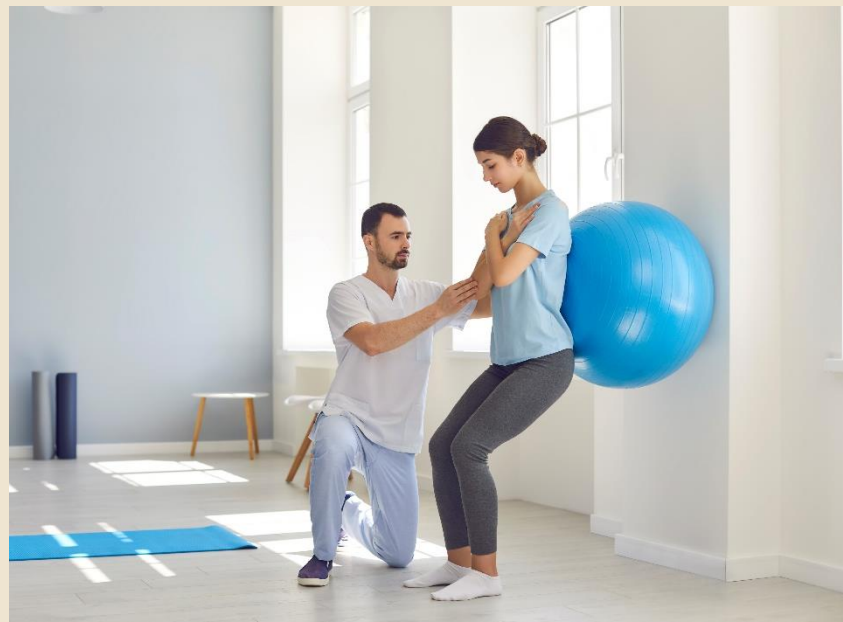
Lære problemløsning

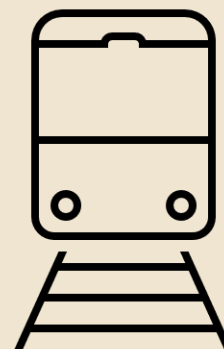
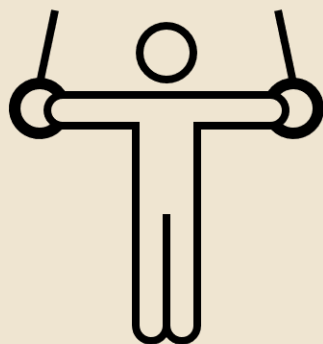
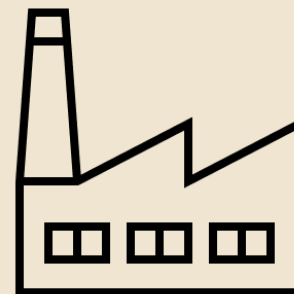
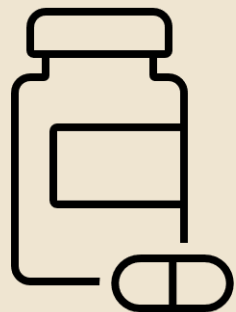
Træne adfærd

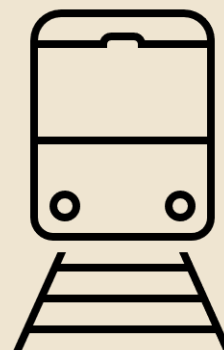
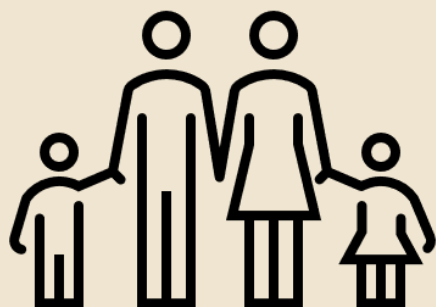
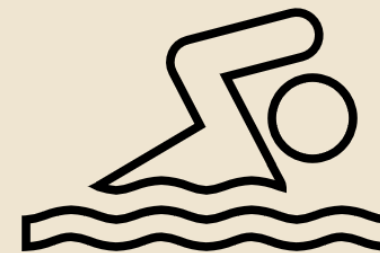
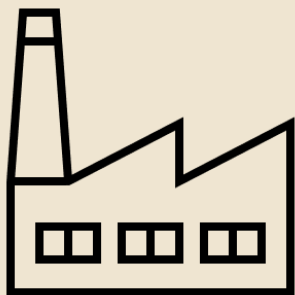
Lave handleplan

Få feedback

En ændret rolle for klinikeren

En udfordret professionel identitet

"Hvad er min rolle,
hvis patienterne ved bedst?" *Kliniker*

GLA:D Ryg kursus

Klinikere er vant til at:

- forklare
- tage kliniske beslutninger
- finde løsninger

"Det hele er 'Hvad synes du selv?', 'Hvad tror DU er
bedst for dig?'
men det gør simpelthen en forskel at man arbejder så
specifikt som vi gør"

Kliniker efter GLA:D RYG kursus

En udfordret professionel identitet

Klinikeres syn på 'self-management' støtte – syntese 14 kvalitative studier

Kontrol

*Patienter der
"skal forstå at ...",
"får lov til"
"ikke gør som jeg siger"*

Ændret opfattelse

- Væk fra belærende rolle som ekspert
- Behov for at tale mindre og lytte mere
- Et skifte mod partnerskab og samarbejde

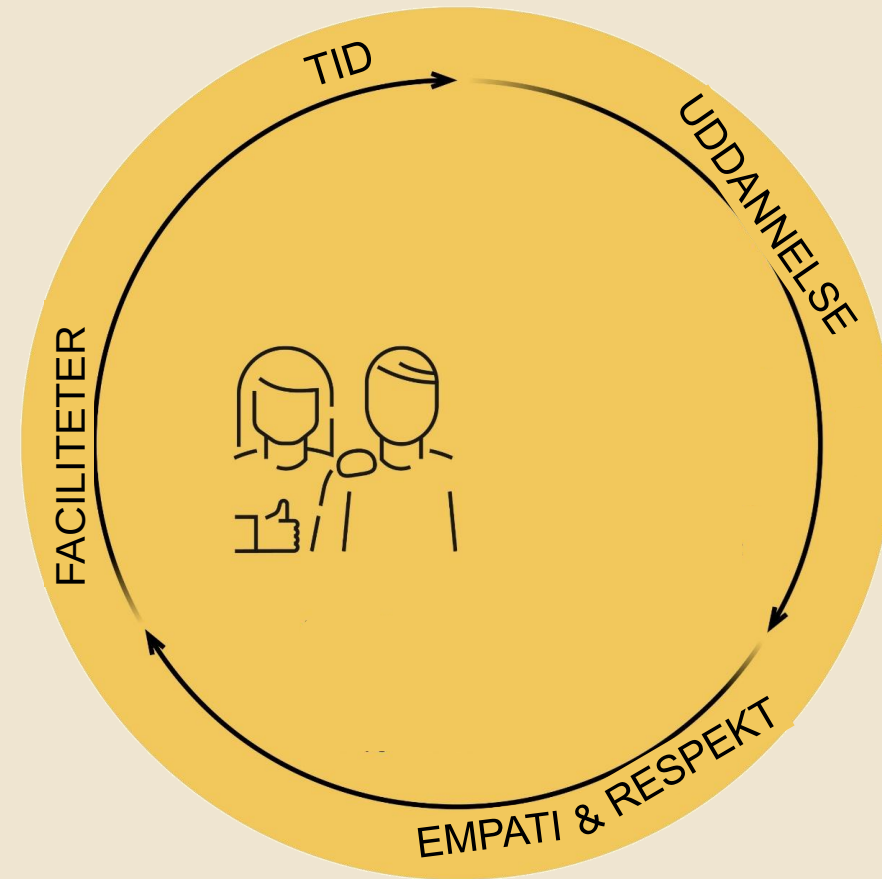
Udfordringer

*"Svært at slippe at jeg er eksperten..."
"Jeg kæmper med at holde mine løsninger tilbage..."
"Det kræver uddannelse og refleksion..."*

En udfordret organisering

Behov for

- Uddannelse
- Tid til dialog
- Økonomisk incitament til at understøtte egenhåndtering
- Mindre forventning om at strukturelle diagnoser kan informere håndtering

4

Den ændrede rolle for klinikere er en krævende ekspertrolle

Viden
Kompetencer
Motivation

Fra jagt på 'fix' til succesfuld håndtering

Tak for nu!

Alice Kongsted

akongsted@health.sdu.dk

@AliceKongsted

Spørgsmål til ekspertpanel

- Hvordan arbejder I med målsætning så det skaber værdi for forløbet?
- Hvornår lykkes man med at facilitere patientens beslutning i stedet for at foreslå egne løsninger?

